

Ontwikkelgesprek Master Fysiotherapie Hogeschool Rotterdam 1 april 2024

In aansluiting op suggesties uit het visitatierapport zijn op initiatief van de opleiding de thema's "grootstedelijke context" en "psychosociale factoren" online besproken op 1 april 2024.

Allereerst is de door de opleiding opgestelde definitie van grootstedelijke context gedeeld met de vraag of de panelleden zich hierin konden vinden. De panelleden beaamden dit en adviseerden om deze vanuit de breedte via de uitwerking in het onderwijs verder te duiden aan de hand van de vervolgvraag wat dat vraagt van de masteropgeleide fysiotherapeut. Het gaat dan om sensitiviteit en handelingsrepertoire gekoppeld aan complexere problematiek. Aansluitend bij de problematiek moet je als zorgverlener verbinding maken met de patiënt. Vragen daarbij zijn vanuit welke frames je redeneert en hoe open je daarbij bent. Dat vraagt veel van communicatieve vaardigheden en goed zien wie je als patiënt voor je hebt. Zeker in relatie tot de toekomst van de zorg, denk aan wachtlijsten, voorziene tekorten aan personeel, verpleeg- en verzorgingsplekken en psychiatrie.

Ter vergelijking werden relatie in relatie tot de verschillende specialisaties vanuit het regiobeeld Friesland aspecten genoemd als (secundaire) preventie, beweegzorg voor ouderen en de ouder-kind relatie. Hierbij is het essentieel dat de omgeving van de patiënt of het kind betrokken wordt en dat ouderen actief in beweging kunnen blijven. De fysiotherapeut heeft dan een signalerende functie om erger te voorkomen bij patiënten. Beginnend vanuit laagcomplexe problematiek verbreed tot beweegzorg. De systeemwereld is hierbij belangrijk, maar ook en vooral het persoonlijke, sensitiviteit en openheid. Daarbij is het onmogelijk om van alle mogelijke culturele diversiteit op de hoogte te zijn, van belang is ook en juist reflectie op de eigen achtergrond, attitude, aannames en gewoonten. Een empathische attitude, interculturele sensitiviteit en oog voor de toepassingsmogelijkheden van fysiotherapie voor patiënten thuis in hun eigen omgeving. Met oog voor de ouder-kind of familierelatie, dus over de grens van je eigen praktijkruimte, een inschatting kunnen maken van mogelijkheden voor gedragsverandering met medeneming van specifieke context. Dat vraagt erom praktische en wetenschappelijke vaardigheden te kunnen integreren in het handelen alsmede onderzoekend vermogen ten aanzien van situaties die je nog niet kent.

Panelleden deden de suggestie om wellicht niet meteen te beginnen met regio's of probleemgebieden in het curriculum maar eerst de mens als geheel als uitgangspunt te nemen, breed gekaderd vanuit pijnfysiologie en vanuit neuropsychologisch kader. Niet meteen vanuit vaste denklijnen handelen maar leren om op basis van signalen dieper te durven denken en met behulp van kritische reflectie te inventariseren wat er nog meer

achter zou kunnen zitten. Gemotiveerd af kunnen wijken van richtlijnen en protocollen als daar aanleiding voor is.

Bovendien is gesproken over het verschil tussen het bachelor en masterniveau in relatie tot opleiding en beroep, waarbij niet zozeer een harde knip is te markeren maar er eigenlijk sprake is van een continuüm. Masterniveau richt zich meer op ontwikkelen en innovatief vermogen. Het betreft vraagstukken waarbij de klinische onzekerheid toeneemt. Variabelen uit de "Body of Knowledge and Skills" met betrekking tot de bijbehorende onderwerpen dienen steviger in de master verankerd te zijn en (communicatie) skills dienen verder verdiept en verfijnd te worden. Versteving van reflecteren is nodig met ondersteuning van psychologisch geschoolde docenten ter verdieping van zelfkennis en reflectievaardigheden bij studenten. Dan kan het fysiotherapeutisch handelen zich verder ontwikkelen en verdiepen van kunde tot kunst. Een programmatisch wijze van toetsen past hierbij goed om zicht te krijgen op ontwikkeling van studenten.

Aangezien complexiteit zich ook voordoet buiten de stedelijke omgeving werd geadviseerd de term grootstedelijke context breder te definiëren/operationaliseren en de relatie te leggen met interculturele vaardigheden als concretisering van het bredere begrip internationalisering.

Vervolgens is het onderwerp psychosociale factoren verder met elkaar verkend. Psychosociale factoren betreffen naast biomedische factoren allerlei aspecten die de relatie tussen zorgverlener en patiënt en behandeling kunnen beïnvloeden. Het is dan van belang om bij het screenen niet alleen signalen op te pikken binnen het eigen vak domein maar ook uit naastliggende domeinen, denk aan trauma, angst, depressie, overprikkeling, AS-kenmerken bij bijvoorbeeld spanning en aanhoudende klachten. Ook indien deze bij screening niet direct zichtbaar worden. Bij de doelgroep kinderen is het van belang ook psychosomatische aspecten meenemen gerelateerd aan ontwikkeling. Ten aanzien van sportfysiotherapie werd het overtrainingssyndroom genoemd als voorbeeld.

De vraag is dan wanneer je competent genoeg bent te bepalen wat ermee te doen en hoe dit aan te kaarten bij de patiënt. Het vraagt expliciete scholing om naast kunde een "fingerspitzengefühl" te ontwikkelen voor het breder interpreteren van de hulpvraag, om observaties en beelden onder woorden te kunnen brengen en gele vlaggen te herkennen. Om vervolgens samen te werken met specialisten naast de jouwe om zorg te organiseren dan wel om terug te koppelen naar de huisarts en te durven om een hulpvraag aan een andere hulpverlener te stellen als je als fysiotherapeut zaken herkent die niet binnen je eigen vakgebied liggen. Hierbij is voorzichtigheid geboden en is het essentieel om de grenzen van het eigen specialisme goed te kennen. Om studenten hiermee in aanraking te brengen werd de tip gegeven om studenten te laten samenwerken op relevante casuïstiek met studenten van psychosociale opleidingen (sociaalpedagogische hulpverlening, orthopedagogiek).

Samenvattend zijn in relatie tot de besproken thema's met name zelfkennis, empathische attitude en (culturele) sensitiviteit onontbeerlijk alsmede goed ontwikkelde communicatieve skills om patronen te herkennen en op basis daarvan effectief te kunnen handelen als master opgeleid fysiotherapeut. De opleiding is met enthousiasme aan de slag om het onderwijs voor haar studenten ook op deze aspecten nog verder door te ontwikkelen.

Team Master Fysiotherapie
april 2024